

Kamu yararı düşünülerek sözleşmenin uzatmanın yüklenici lehine gerçekleştirilmemesi

Karar Veren Mahkeme: Danıştay 13. Dairesi

Karar Tarihi: 11.02.2011

Karar Sayısı : E:2010/3670, K: 2011/557

Olay Özeti Karar ve Sonuç :

Dava; davacı şirket ile Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) Genel Müdürlüğü arasında 15.12.1988 tarihinde imzalanmış olan <Sivas-Kangal Kömür Sahalarının İşletmeye Verilmesi ve Üretilen Kömürün TEK Termik Santraline Teslimine Ait Sözleşme> süresinin 15.09.2009 tarihinden itibaren 20 yıl süreyle uzatılmasına ilişkin 8 No'lu Protokolün 1. maddesinin iptali ve sözleşme süresinin tek taraflı olarak 15.09.2009 tarihinden itibaren ilk 2 yıl garanti ve ikinci 2 yılı opsiyonlu olmak üzere en fazla 4 yıl süreyle uzatılmasına ilişkin Elektrik Üretim Anonim Şirketi (E.Ü.A.Ş.) Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu'nun 12.06.2009 tarih ve 20-140 sayılı kararının iptali istemiyle açılmış, İdare Mahkemesi'nce; uyuşmazlık konusu 15.12.1988 tarihli Sözleşmenin 3. maddesinde, sözleşmesinin süresinin tarafların mutabakatına bağlı olarak ilk uzatmada en az 6 yıl, takip eden uzatmalarda ise 4 yıldan az olmamak kaydıyla aynı fiyat ve şartlarla uzatılabileceği hususunda düzenleme getirildiği, 15.03.2007 tarihinde 8 No'lu Protokol imzalanarak, Sözleşmenin 3. maddesi kapsamında sözleşme süresinin 15.09.2009 tarihinden itibaren 20 yıl süreyle uzatıldığı, E.Ü.A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün 2006 yılı faaliyetlerine ilişkin olarak Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nca hazırlanan raporda 4734 sayılı Kanunu'na

dayanılarak yürürlüğe konulan Kamu İhale Genel Tebliği'ne göre anılan uzatmanın mevzuata aykırı olduğu belirtilerek iptal edilmesinin istenilmesi üzerine, konuyla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca yapılan inceleme sonucunda hazırlanan ve 08.08.2008 tarihinde Bakan Olur'u alan 30.06.2008 tarih ve 10 sayılı Soruşturma Raporuyla getirilen öneri de dikkate alınarak, davalı idarenin 31.12.2008 tarih ve 442 sayılı yazısı ile, 8 No'lu Protokolün iptal edilmesi suretiyle sözleşme süresinin 15.09.2009 tarihinden itibaren 2 yılı garanti, takip eden 2 yılı opsiyonlu olarak en fazla 4 yıl uzatılmasına ilişkin olarak davacı şirkete teklif iletildiği, davacı şirketçe, 27.01.2009 tarihli cevabi yazı ile sözleşme süresi ve diğer hususların bir bütün olarak görüşüleceği bir toplantının talep edildiği, buna rağmen dava konusu Yönetim Kurulu kararının alınması üzerine davanın açıldığı, Kamu İhale Kurumu tarafından düzenlenen Tebliğ ile; 01.01.2003 tarihinden önce yapılmış olup 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu yürürlüğe girdikten sonra süresi sona eren sözleşmelerin sürelerinin sonuna kadar uygulanacağı ve bu sözleşmelerde, hukuki bir zorunluluk olmadıkça süre uzatımına gidilemeyeceği yönünde açık ve sınırlayıcı bir düzenleme getirildiği, bu düzenlemeyle, 4734 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce yapılan ve sözleşme süresi dolan ihalelerde, sözleşme süresinin uzatılmayarak, 4734 sayılı Kanun'un uygulanmasının amaçlandığı, böylece, esasen 4734 sayılı Kanun'a tabi olan hizmet alımlarında, sözleşme süresinin uzatılması suretiyle, dolaylı olarak, 4734 sayılı Kanun dolanılarak, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmasının önüne geçilmek istendiği, bunun ise, 4734 sayılı Kanun ile getirilmek istenen hukuksal amaca uygun olduğu, diğer taraftan, getirilen bu düzenleme ile kamu kurum ve kuruluşları arasında, sözleşme süresi dolan ihalelerde ortaya çıkacak sözleşme süresinin uzatılıp uzatılmayacağı gibi oluşacak tereddütlerin, sözleşme süresinin uzatılmaması şeklinde uygulama birliği sağlanarak giderildiği, böylelikle, kamu yararından ziyade kişisel yararları hedef alan farklı uygulamalara sebebiyet verecek (bazı sözleşmelerde

sözleşmenin yenilenmemesi, bazılarında ise yenilenmesi şeklinde keyfi ve takdirî uygulamalar) hukuki zeminin önlendiği, bunun ise 4734 sayılı Kanuna ve kamu yararına uygun olduğunun açık olduğu, 4734 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce yapılan ve sözleşme süresi dolan ihalelerde, sözleşme süresinin uzatılması durumunda, esasen 4734 sayılı Kanuna tabi olan mal ve hizmet alımlarının, bu Kanuna tabi olmaktan kurtulacağı, 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği, bu durumun ise bir nevi 4734 sayılı Kanuna karşı bir hile yolunu açacağı, olay bu açılardan değerlendirildiğinde; Sivas ili, Kangal İlçesinde bulunan kömür sahalarının işletilmesi ve çıkarılan kömürün davalı idareye teslimi konusunda 15.09.1989 tarihinde başlayan ve 15.09.2009 tarihinde sona erecek sözleşmenin süresinin 15.03.2007 tarihinde yapılan protokolle 20 yıl daha uzatılması yönünde karar alındığı, Tebliğ’de belirtilen, hukuki zorunluluk olmadıkça süre uzatımı yoluna gidilemeyeceği yönündeki yasaklamanın aksine, sözleşme süresinin uzatılmasının açıkça hukuka aykırı olduğu, bu durumda, anılan sözleşmenin 1989 yılında yapılmış olduğu, aradan geçen süre zarfında ülkenin ekonomik, sosyal ve rekabet koşullarının değiştiği, bu gelişim ve değişime paralel olarak ihale mevzuatının değiştirildiği, 4734 sayılı Kanun ile yapılacak ihalelerde daha fazla saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılmasının amaçlandığı, kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulayacakları ortak ilkelerin belirlendiği ve bu amaçları gerçekleştirmek için Kamu ihale Kurumu gibi bir kamu kurumunun oluşturulduğu ve 4734 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca yapılacak yeni bir ihale neticesinde, günümüz ekonomik ve rekabet koşullarıyla aynı işin daha az maliyetle yaptırılabilme imkanının bulunduğu da dikkate alındığında, dava konusu işlemin anılan mevzuat hükümlerine uygun olarak üstün kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek tesis edildiği ve işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle davanın reddine

karar verilmiş, bu karar davacı şirket tarafından temyiz edilmiştir.

Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddi yolundaki temyize konu Sivas İdare Mahkemesi'nin 26.07.2010 tarih ve E:2009/1212, K:2010/879 sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, temyiz istemi yerinde görülmeıerek anılan Mahkeme kararının onanmasına, dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 11.02.2011 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.